

WB58 Wie heeft het recht op leven in handen?

Leerdoel

Leerlingen kunnen uitleggen wat medische ethiek is. Zij kunnen voorbeelden geven van medisch ethische beslissingen. Daarnaast hebben zij inzicht in de vraag waarom juist in de geneeskunde medisch ethische beslissingen zo veel discussie oproepen.

Inleiding

Op 8 augustus 2000 werd in het Verenigd Koninkrijk een Siamese tweeling geboren, Jodie en Mary. Zij hadden elk hun eigen hartje en longen, net als hun eigen armen en benen, maar ze waren bij het bekken met elkaar vergroeid. Na de geboorte bleek dat de tweeling weliswaar leefde, maar dat Mary niet in staat was zelfstandig te ademen en bloed rond te pompen. Daarvoor was ze afhankelijk van Jodie, met wie ze via een gezamenlijke slagader was verbonden. Jodie leek sterk genoeg te zijn om zichzelf en haar zusje van zuurstof te voorzien. Tegelijkertijd bleek uit allerlei medische onderzoeken dat ze dat niet lang zou kunnen volhouden. Als er niet snel iets zou gebeuren, dan zouden Jodie en Mary binnen een half jaar allebei overlijden. De artsen stonden voor een moeilijke keuze. Een scheidingsoperatie zou betekenen dat Jodie een gezond leven zou kunnen leiden zonder al teveel fysieke en mentale beperkingen. Tegelijkertijd zou zo'n operatie een afschuwelijk gevolg hebben. Door het verbreken van de slagader tussen Mary en Jodie zou Mary geen bloed en zuurstof meer krijgen. Dat zou haar acute dood betekenen.

De ouders van de tweeling weigerden toestemming te verlenen voor een scheidingsoperatie. Zij waren streng religieus en hadden de overtuiging dat het Gods wil was om de tweeling zo geboren te laten worden, en ook om de beide zusjes te laten overlijden. De artsen konden dit niet verenigen met hun medische eed. Ze vonden het onaanvaardbaar om twee kinderen te laten overlijden als het medisch gezien mogelijk was om één kind te redden en een kans te bieden op een gezond leven.

Uiteindelijk benaderde het ziekenhuis de rechter. Volgens de Engelse regelgeving zou hij de wens van de ouders kunnen passeren en zou hij alsnog toestemming kunnen geven voor de operatie.

Op deze manier verwerd de kwestie van de scheiding van Jodie en Mary van een ethisch dilemma voor de artsen en een religieus dilemma voor de ouders, tot een juridisch dilemma.

Vraag 1.

Wat is ethiek en waarover gaat ethiek?

Vraag 2.

Aan de hand van deze definitie: wat is dan medische ethiek?

Vraag 3.

Noem nog drie voorbeelden van medisch ethische kwesties. Wie vind jij dat er in zo'n geval een beslissing moet nemen?

Vraag 4.

Waarom komen bij de uitoefening van de geneeskunde zoveel morele of ethische problemen naar voren?

(Omdat de geneeskunde raakt aan de fundamentele belangen van mensen, (gezondheid, welzijn, opheffing van ziekte, lijden en een vroegtijdige dood).)

Vraag 5.

Volgens oud-hoogleraar medische ethiek prof.dr. Heleen Dupuis zijn er redeneringen die de overeenkomsten tussen geneeskunde en medische ethiek betreffen. Zij schrijft hierover in het boek *Op het scherp van de snede, goed en kwaad in de geneeskunde*.

Een voorbeeld van zo'n redenering is dat mensen zowel in het geloof als in de geneeskunde in levensreddende wonderen geloven. Kun je nog meer van zulke overeenkomsten benoemen?

(- er is sprake van onbewezen zekerheden

- de aanwezigheid van dogma's, vaste uitgangspunten, die niet ter discussie staan en niet worden geproblematiseerd

- het geloof in levensreddende wonderen

- er is sprake van een bezwering van angst voor de dood

- weinig bereidheid tot relativisering

- beide bieden een soort heilsleer

- een speciale rol van 'experts')